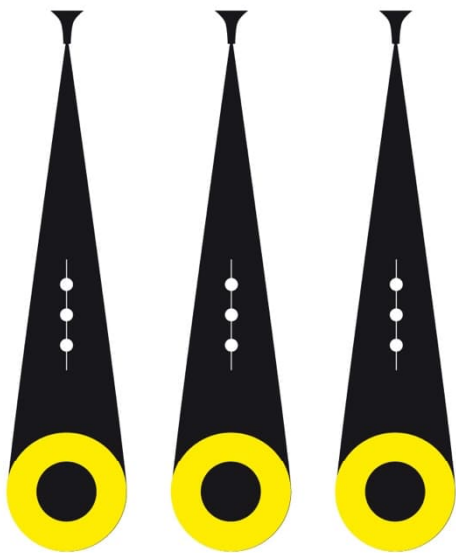

CONCERTS
HIVERN 2024

AULA DE MÚSICA

Centre Cultural La Nau
Capella de la Sapiència
Dimecres 20 de Març. 19 hores

Adolfo Bueso, *piano*

***Paraules al concert a càrrec de la Dra.
Tíscar Martínez Bayona***

Années de Pèlerinage (Troisième année), S. 163
Franz Liszt (1811-1886)

- I. *Angelus! Prière aux anges gardiens*
- II. *Aux Cyprès de la Villa d'Este*
- III. *Aux Cyprès de la Villa d'Este*
- IV. *Les jeux d'eaux à la Villa d'Este*
- V. *"Sunt lacrymae rerum", en mode hongrois*
- VI. *Marcha funèbre*
- VII. *"Sursum corda"*

Adolfo Bueso, *piano*

PARAULES AL CONCERT

Franz Liszt (Raiding 1811-Bayreuth 1886), compositor austrohongarès, pianista concertista virtuós del romanticisme musical.

Liszt va ser un dels compositors més influents del segle XIX. A més de virtuós del piano, compositor, gran aficionat a la filosofia i director d'orquestra, va dedicar la major part de la seua vida a l'ensenyament i va influir en grans compositors de l'època, ja que la seua música va ser font d'inspiració.

Es va caracteritzar per una gran sensibilitat musical, l'expressió literària en les composicions, simbolismes i impressions poeticomusicals, misticisme, sons nobles, varietat de color sonora, així com per les aportacions que va fer a la tècnica moderna pianística a través de salts intervàlics, melodies d'octaves dobles i trencades i textura d'extremes, que van ampliar totes les possibilitats acusticosonores del teclat. Destaquen les innovacions harmòniques, l'anticipació de recursos en la música tonal i atonal, i les perfectes dissonàncies sonores nascudes de la seua necessitat d'explorar i conduir la música més enllà dels límits de la tonalitat. De grans estructures musicals, la seua música, d'àmplia expressió musical, requereix una gran habilitat tecnicointerpretativa.

D'esperit viatger, en aquesta ocasió es destaquen les seues composicions anomenades *Années de Pèlerinage*: conjunt de tres quaderns per a piano dividits en 26 peces, en els quals s'aprofundirà en la tercera i última sèrie que reflecteix els seus últims anys de vida. D'estil madur, les últimes set obres pertanyen a l'anomenat *Troisième Année S. 163*. Són peces de temàtica descriptiva variada, literària i de títols religiosos inspirats en la passió que sentia per la natura, les arts i les humanitats: música de sonoritats descriptives que imiten elements de la natura i que s'anticipa a l'escriptura pianística dels compositors impressionistes, escales de tons sencers, interpretacions romàntiques, transformacions temàtiques, experimentació harmònica, etc., acompanyada d'una tècnica pianística de grans dimensions desconeguda fins llavors.

Troisième année - S.163

Quadern de set peces compostes entre els anys 1867 i 1877 i publicat el 1883, de sentit melancòlic i lent, amb obres connectades i escrites després de la reflexió de diversos anys procedents d'un viatge espiritual i que coincideixen amb el final de la seua etapa compositiva.

Les obres progressistes i el canvi compositiu de l'autor que formen part del tercer any de pelegrinatge exerceixen una gran influència en la història de la música. Aquest àlbum està influenciat per un reflex de vida, circumstàncies, inspiració per la religió i per grans pèrdues familiars desenvolupades en música transcendental i espiritual, i presenta una connexió intel·lectual i espiritual del conjunt, d'índole futurista i inspiració divina. Segons Gut: "Estètiques fonamentalment diferents: el recolliment, l'ascetisme,

la meditació sobre la mort i l'esperança en la bondat divina en constitueixen els temes principals" (1989, p. 330).

En aquesta última època, les seues composicions –en contraposició amb les anteriors, tècnicament dotades de gran virtuosisme, domini i bravesa pianística– van ser més íntimes i constitueixen una música sublim, celestial, de desesperació, tristesa, d'amor, de mort... En aquest cas, el compositor expressa a través de la música les seues emocions més profundes; són obres pensades no per al públic espectador del moment, sinó com una mena de diari íntim musical. No obstant això, van tenir gran repercussió en els futurs compositors i mètodes del segle xx, dels quals Liszt es considera un dels fundadors.

Angelus! Prière aux Anges Gardiens (1866-1880)

Soliloqui meditatiu en mi M (tonalitat associada a la divinitat). Basada en la pregària als àngels guardians tenint en compte la forma i l'estructura de l'oració catòlica d'origen franciscà de l'àngelus.

El moviment comença simulant les campanes d'una església que fan al·lusió a un moment impressionista. Després esdevé un tema senzill de caràcter tranquil, però amb un acompanyament d'escolta insòlita. De forma sonata, després de diverses presentacions temàtiques derivades d'un mateix tema amb variacions, passatges d'instabilitat sonora, es destaca l'arribada al punt àlgid en *fortissimo espressivo* gloriós i triomfal, i després d'un *accelerando* seguit de silencis representats en calderó com a forma d'esdeveniment important, es torna a la introducció de la peça per a acabar de manera subtil amb la *coda* i continuar amb la segona obra del quadern.

Aux Cypres de la Villa d'Este I: Thrénodie (1877)

Threnos, cant fúnebre escrit en representació dels xiprers de la vil·la d'Este (palau de la campanya romana a Tívoli, Itàlia). De caràcter melancòlic, inici fosc en el registre greu de sol m a través de quartes disminuïdes que al·ludeixen a un caràcter commovedor, dramàtic, i simulen la creu cristiana en un moviment de motiu en zig-zag.

La introducció és seguida d'una melodia en fort, *legato* i molt accentuada d'ambigüitat tonal amb acompanyament propulsor sincopat que simula l'angoixa i el sofriment que serà reemplaçat per l'esperança i la fe en mode major *appassionato*, que continua amb la tornada al tema inicial *sotto voce tranquillo* amb un acompanyament elaborat en corxeres en totes dues mans. A través de la secció de l'*agitato* amb trèmolos en *accelerando*, la música es dirigeix cap al clímax per a obtenir grandesa sonora i colossal que augmenta el dramatisme. Després de canvis modals, la melodia de caràcter tenebrós succeeix la següent secció i tema ja anteriorment exposat amb acords recarregats, però en aquest cas d'índole optimista i esperançador. Finalment, la *coda* mitjançant arpegis amplis i verticalitat musical s'esdevé al final de l'obra i resol els dos temes entrelaçats al llarg de la peça per a crear una sensació de desolació amb l'acord de sol M.

Aux Cypres de la Villa d'Este II: Thrénodie (1877)

Inici lent, accentuat, marcat, fort, pesant, tibant, que combina amb compassos en piano, amb silencis, una mica *rallentando* per a realçar el caràcter tragicodramàtic, en mi menor, que recorda el preludi de *Tristan i Isolda* de Wagner.

La segona secció es presenta en *ff*, *un poco animato*, grandíós, a l'estil de marxa heroica triomfal, majestuós. Aquesta part és seguida per una frase *dolce*, delicada, amb articulació en *legatissimo*, qualitat lírica, efecte inspirador. Es tracta d'un passatge que podria considerar-se d'estat diví i alegre al qual li continua l'*espressivo dolente ma sempre legato e dolce*.

Després de les següents seccions de temàtiques contrastants que representen aquesta peça gràfica sobrevé una petita cadència que culmina en un final delicat, sensible, subtil, arpegiat en *piano sempre una corda*. Final transcendent i silenciador que recorda els últims compassos de la primera peça en la mateixa tonalitat del mi M: *Angelus*.

***Els Jeux d'Eaux à la Villa d'Este* (1877)**

La composició religiosa *Els jocs de l'aigua a la vil·la d'Este* comença en *vivace* amb arpegis de novena en Fa#M, simulant l'aigua que puja representada en sons cada vegada més aguts i que després del descens de la impressió aquàtica, succeeix el tema *pp* fent ús de trèmolos.

Moments de punts àlgids aguts alternats amb descensos que resolen alliberant la tensió sonora creada. Alternança de tema *cantabile* amb tema de caràcter zíngar en la veu inferior. En la part central, després de la textura arpística, apareix una melodia senzilla en *pianissimo* intercanviant-se després en la part inferior. Es tracta d'una peça central que actua com a alliberament o petit índex il·luminós que es concreta en un final amb so semblant al ressò de les ja conegudes campanes durant en Fa#M.

En aquesta obra virtuosística, es pot observar un tipus d'escriptura predecessora de l'impressionisme amb intervals tonals simètrics en cerca de noves sonoritats, atmosferes, evocació, recursos imitatius del paisatge, del moviment, etc., en què es realitza una simbiosi entre el diví, l'amor, la bellesa, la fe, l'aigua...

***Sunt Lacrymae Rerum/En Mode Hongrois* (1872)**

Mitjançant l'escala del mode menor hongaresa des del començament, l'autor presenta després de la introducció el primer tema *quasi recitatiu*, de caràcter apassionat i insistent. Concebuda en la tonalitat de la M, Liszt presenta de manera musical la seua comprensió de la música nacionalista. Presència d'escala hongareses, intervals de segona augmentada i anticipació de l'escala de tons sencers molt utilitzada en la música impressionista. El tema d'aquesta composició està relacionat amb la derrota hongaresa en la revolució de 1848. Títol basat en un fragment de l'*Eneida* de Virgili atribuït a la caiguda de Troia.

***Marche Funèbre* (1867 cc.1-38; 1882 cc. 39-127)**

Dedicada a Maximilià I, emperador de Mèxic, va ser la primera peça escrita de la sèrie. De caràcter ombrívol, fosc, *andante*, *maestoso*, fúnebre, comença amb acords i trèmolos que creen una

atmosfera colpidora i tràgica mitjançant sons greus. Després de la introducció, presenta el primer element temàtic amb ritme fàcilment reconegut en *ostinato*. La segona part modula a una secció més expressiva i melòdica clarament contrastada amb l'anterior on apareix un recitatiu que evoca puresa. En la tercera part, el compositor incorpora bastos acords en totes dues veus en *fortissimo* per aconseguir la sensació heroica, *trionfante*, també en Fa#M.

***Sursum Corda* (1877)**

Obra basada en el principi de l'eucaristia. De començament *andante maestoso, non troppo lento*, inicia amb vuit compassos d'octaves greus en la veu superior i el tema en notes llargues en la veu inferior, que després s'intercanvia en un *accentuato molto*. Aquesta temàtica succeeix durant tota la peça en diferents tonalitats i transformacions, així com el recitatiu d'una oració.

Dinàmicament, la peça comença en un *piano* que a poc a poc es configura, a través d'un *crescendo*, en un final *fortissimo fff grandió*s.

El pedal de mi es manté fidel durant quasi tota l'obra a partir del compàs nou, com a resposta i rememorant l'*Angelus*, coincident en tonalitat, com a moment final de tancament i de sanació.

Dra. Tíscar Martínez Bayona

ADOLFO BUESO, *piano*

Adolfo Bueso, pianista nascut a València, va ser alumne de Daniel de Nueda, Carmen Calomarde i Mario Monreal a la seua ciutat natal, i d'Ennio Pastorino (deixeble d'Arturo Benedetti-Michelangeli) a Itàlia, on es va desplaçar per a ampliar la seua formació pianística, becat per la Diputació Provincial de València. Ha assistit a prestigiosos cursos internacionals (Paloma O'Shea de Santander, Manuel de Falla de Granada, entre altres), i ha sigut premiat en els concursos Manuel Palau, Memorial López Chávarri i Ciutat de Manacor. És Llicenciat en Dret per la Universitat Literària de València i està en possessió del títol de Diploma d'Estudis Avançats (DEA) del Programa de Doctorat en Música de la Universitat Politècnica de València.

És catedràtic de piano des de 1990 del Conservatori Superior de Música de València, on du a terme una important tasca docent i exerceix també tasques de gestió; n'ha sigut vicedirector entre 2011 i 2015 i director d'aquest centre durant el curs 2015-16. Així mateix, participa regularment com a professor convidat en seminaris, acadèmies, cursos i fòrums d'especialització pianística nacionals i internacionals. Ha actuat, tant en recital com en concert amb orquestra, en primers auditoris i grans sales –entre altres al Palau de la Música i al Palau de les Arts Reina Sofia (València); Auditorio Nacional (Madrid); Teatro Romolo Valli (Reggio Emilia), Casa del Petrarca (Arezzo); Music Room of the Fine Arts (Bagdad, l'Iraq); Teatro Argentino (La Plata, l'Argentina)–, i ha intervingut en rellevants cicles com “Musica e realtá” (Itàlia 1986), “La Música, la Veu i la Paraula” (València 1989), “Concerts de la Fundació March” (emesos en directe per Ràdio Clàssica de RNE) o el II Cicle de “Conciertos en Paradores” (1995-96). Entre les seues nombroses actuacions caldria destacar l'estrena a València del *Concert núm. 1 per a Piano i Orquestra*, de S. Prokófiev (1987), la integral d'*Années de Pèlerinage*, de F. Liszt, oferta al Palau de la Música de València (1994), la integral d'*Obres per a piano a quatre mans*, de A. Dvôrak (juntament amb V. Alemany) a l'Auditorio de Albacete (2004) i diferents recitals monogràfics dedicats a W. A. Mozart, L. van Beethoven, M. Clementi, R. Schumann, F. Chopin, G. Fauré, C. Debussy i M. Ravel.

Participa com a jurat en concursos pianístics nacionals i internacionals, entre els quals destaca el Concurs Internacional de Piano de València Premi Iturbi. Des del curs 2019-2020 és catedràtic de piano al Conservatori Superior de Música Salvador Seguí de Castelló. Al febrer de 2020 va inaugurar el cicle integral de “Les sonates de Beethoven” a la Sala Almodí, organitzat pel Palau de la Música de València.

DIMECRES 27 DE MARÇ. 19.00 H.

CENTRE CULTURAL LA NAU. Capella de la Sapiència

Alumnat del Conservatori Superior de Música

Joaquín Rodrigo de València

Obres de J.S. Bach

   www.uv.es/cultura

Capella de la Sapiència

C/ Universitat, 2

46003 València